

O kompostování

Trocha teorie

Kompostování je definováno jako přírodní proces, při kterém dochází vlivem působení mikroorganismů k rozkladu organických odpadů. Výsledný produkt – kompost je směs stabilizovaných organických látek, které prošly řízenými biologickými přeměnami, za účasti mikroorganismů. Při tvorbě kompostu je důležitá fáze hygienizace (zničení semen plevelů a zárodků chorob), kdy choroboplodné organismy hynou v důsledku teplot nad 65 °C po dobu minimálně 5 dnů. Struktura hotového kompostu je drobtovitá, zbarvením připomíná černozem, nezapáchá a neobsahuje zbytky nerozloženého odpadu.

Domácí kompostování

Nejdostupnější a z hlediska předcházení vzniku odpadů nejužitečnější formou kompostování je domácí kompostování. Jeho výhodami jsou snadná dostupnost, úspora místa v popelnici a s tím související eliminace zápachu a fakt, že se odpad nemusí nikam převážet a je využíván přímo v místě svého vzniku. Kompostéry jsou nabízeny jako produkt z recyklovaného plastu nebo mohou být vyrobeny svépomocí z tvrdého dřeva či kamene. Pro umístění kompostéru je ideální takové místo, které bude lehce přístupné při odnášení surovin na kompost. Pro kompost v kompostéru je důležité, aby měl styk s půdou, aby bylo dosaženo ideální vlhkosti a mohli se do něj dostat např. žížaly, které napomáhají k rozkládání kompostové hmoty.

Obecně platné výhody kompostování:

1. látky obsažené v kompostu byly původně rostlinami, obsahují proto všechny klíčové prvky, v žádoucím vzájemném poměru,
2. aplikací kompostu dodáváme živiny rovnoměrně, ve formě déle trvající nabídky,
3. V případě, že o nabídku živin z kompostu nemají rostliny v daném okamžiku zájem, mohou být aplikované živiny dočasně navázány do buněk půdních mikroorganismů,
4. pravidelná aplikace kvalitního kompostu zvyšuje biologickou aktivitu půdy, ať už přímo, nebo stimulací růstu rostlin,
5. kompost zlepšuje chemické a fyzikální vlastnosti charakteristiky půdy, zejména vodní a vzdušný režim půd,
6. obnovuje se průsak srážek do hlubších půdních horizontů,
7. pravidelná aplikace kvalitního kompostu zajistí rovnoměrnou produkci plodin během teplotních a srážkových extrémů,
8. oživení půdy umožňuje biologické odbourávání (rozklad) použitých pesticidů,
9. s přístupem organických látek a energie kompostu se postupně rozrušuje ztuhlá vrstva podorničí z předcházejícího hospodaření,
10. omezuje se deformace kořenové soustavy, kořeny prorůstají do hloubky a plodiny jsou schopny v suchých periodách hospodařit i s hlouběji zasáknutou srážkovou vodou.

Základní pravidla kompostování

Hrubší a vzdušný materiál (drobné větve, dřevnaté stonky květin apod.) je vhodné uložit vespod kompostéru z důvodu provzdušnění a odtoku přebytečné vody. Také ve vyšších vrstvách tento materiál zajišťuje dostatečnou vzdušnost. Čím pestřejší je materiál ke kompostování, tím lépe. Prokládáme tedy suché s vlhkým, hrubé s jemným, porézní materiál s hutným atd. Pokud chceme dosáhnout rychlejšího nastartování tlení můžeme přimíchat již vyzrálý kompost, případně chlévský hnůj. Vlivem intenzivního tlení si materiál sedá a snižuje se i možný přísun vzduchu. Hromadu proto po 1 až 2 měsících přehodíme a znovu promícháme. Čerstvý kompost můžeme získat za 2 – 6 měsíců, vyzrálý kompost za 6 – 12 měsíců. U kompostu je důležité sledovat optimální vlhkost. Tu můžeme zjistit jednoduchou zkouškou, kdy kompostovaný materiál vezmeme do ruky a zmáčkneme ho tak pevně, jak to jde. Při správné vlhkosti se nesmí mezi prsty objevit voda. Při otevření pěsti však musí materiál zůstat pohromadě ve formě „bochánku“. Pokud je kompost příliš vlhký, je vhodné jej přehodit a přidat suchý materiál (např. piliny nebo slámu). Pokud je kompost suchý, je vhodné ho vlhčit vodou.

Materiály vhodné ke kompostování:

Zbytky ovoce a zeleniny, kávové a čajové zbytky, zbytky pečiva, skořápky z vajíček a ořechů, lepenka, papírové kapesníky, ubrousky, podestýlka domácích býložravých zvířat, posekaná tráva, listí, větvičky, plevele, zbytky zeleniny, piliny, hobliny, kůra, popel ze dřeva, trus býložravých hospodářských zvířat, peří, chlupy, vlasy.

Materiály nevhodné ke kompostování:

Kosti, odřezky masa, kůže, stolní oleje a tuky, rostliny napadené chorobami, vykvetlé plevele, popel z uhlí, cigaret, exkrementy masožravých zvířat a samozřejmě plasty, sklo, kovy a kameny.

Domácí kompostování je tedy všeobecně výhodné. Vedle snížení množství produkovaného komunálního odpadu končícího na skládkách, kultivuje půdu oslabenou dlouhodobým užíváním pesticidů a ta poté produkuje kvalitnější potraviny. Ostatně i pro naše předky byla ze všeho nejdůležitější právě půda a vše co z ní roste.

Bc. Michal Dombek